Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2024/6826

29.11.2024

ODPORÚČANIE RADY

z 21. októbra 2024

k hospodárskej politike, rozpočtovej politike, politike zamestnanosti a štrukturálnej politike Holandska

(C/2024/6826)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a najmä na jeho článok 3 ods. 3,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh ([2]), a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 ([3]), ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (ďalej len „mechanizmus“), nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Mechanizmus poskytuje členským štátom finančnú podporu na vykonávanie reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Úniou. V súlade s prioritami európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík mechanizmus pomáha dosiahnuť hospodársku a sociálnu obnovu a vykonávanie udržateľných reforiem a investícií, najmä reforiem a investícií s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu a posilniť odolnosť hospodárstiev členských štátov. Zároveň pomáha posilňovať verejné financie a podporovať rast a tvorbu pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte, posilňovať územnú súdržnosť v rámci Únie a podporovať pokračujúce vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv.

(2) Cieľom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 ([4]) (ďalej len „nariadenie o REPowerEU“), ktoré bolo prijaté 27. februára 2023, je postupne ukončovať závislosť Únie od dovozu ruských fosílnych palív. Pomohlo by to dosiahnuť energetickú bezpečnosť a diverzifikovať dodávky energie do Únie, pričom by sa zároveň zvýšila miera využívania obnoviteľných zdrojov energie, zvýšili by sa kapacity na uskladňovanie energie a energetická

([1]) Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

efektívnosť. Holandsko pridalo do svojho národného plánu obnovy a odolnosti novú kapitolu REPowerEU s cieľom financovať kľúčové reformy a investície, ktoré pomôžu dosiahnuť ciele plánu REPowerEU.

(3) Komisia 16. marca 2023 vydala oznámenie s názvom „Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ: výhľad na obdobie po roku 2030“, ktoré má slúžiť ako podklad pre rozhodnutia v príslušných oblastiach politiky a má vytvoriť rámcové podmienky pre zvyšovanie rastu. V oznámení sa konkurencieschopnosť vymedzuje na základe deviatich navzájom sa posilňujúcich faktorov. Spomedzi týchto faktorov sa prístup k súkromnému kapitálu, výskum a inovácia, vzdelávanie a zručnosti a fungovanie jednotného trhu javia ako kľúčové politické priority pre reformy a investície, ktoré majú vyriešiť súčasné výzvy v oblasti produktivity a zároveň upevniť dlhodobú konkurencieschopnosť Únie a jej členských štátov. Komisia 14. februára 2024 vydala oznámenie s názvom Výročná správa 2024 o jednotnom trhu a konkurencieschopnosti. V uvedenom oznámení sa podrobne opisujú silné stránky a výzvy európskeho jednotného trhu z hľadiska konkurencieschopnosti a na základe deviatich identifikovaných faktorov konkurencieschopnosti sa sleduje ročný pokrok.

(4) Komisia 21. novembra 2023 prijala ročný prieskum udržateľného rastu na rok 2024, čím odštartovala európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2024. Európska rada 22. marca 2024 schválila priority ročného prieskumu udržateľného rastu na rok 2024, ktoré sú sústredené na štyri rozmery konkurencieschopnej udržateľnosti. Komisia 21. novembra 2023 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 aj správu o mechanizme varovania na rok 2024, v ktorej Holandsko určila za jeden z členských štátov, ktoré môžu byť postihnuté nerovnováhami alebo ktorým môže hroziť, že budú postihnuté nerovnováhami, a v prípade ktorých bude potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia prijala aj stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Holandska na rok 2024. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2024, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada prijala odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny ([5]) (ďalej len „odporúčanie pre eurozónu na rok 2024“) 12. apríla 2024 a spoločnú správu o zamestnanosti 11. marca 2024.

(5) Dňa 30. apríla 2024 nadobudol účinnosť nový rámec Únie pre správu hospodárskych záležitostí. Rámec zahŕňa nové nariadenie (EÚ) 2024/1263 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade, zmenené nariadenie Rady (ES) č. 1467/97 ([6]) o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku a zmenenú smernicu Rady 2011/85/EÚ ([7]) o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov. Cieľom tohto nového rámca pre správu hospodárskych záležitostí je podporovať zdravé a udržateľné verejné financie, udržateľný a inkluzívny rast a odolnosť prostredníctvom reforiem a investícií a predchádzať nadmerným deficitom verejných financií. Nový rámec pre správu hospodárskych záležitostí podporuje aj preberanie zodpovednosti zo strany členských štátov s dôraznejším zameraním na strednodobý horizont, sprevádzané účinnejším a koherentnejším vykonávaním. Každý členský štát má Rade a Komisii predložiť národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán. Národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán obsahuje fiškálne, reformné a investičné záväzky členského štátu, ktoré sa vzťahujú na plánovací horizont štyroch alebo piatich rokov v závislosti od bežnej dĺžky volebného obdobia národného zákonodarcu. Trajektória vývoja čistých výdavkov ([8]) v národných strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánoch má byť v súlade s požiadavkami nariadenia (EÚ) 2024/1263 vrátane požiadaviek na to, aby verejný dlh do konca obdobia úprav dosiahol alebo si udržal hodnoverne klesajúci trend alebo aby zostal na obozretnej úrovni pod 60 % hrubého domáceho produktu (HDP) a aby sa deficit verejných financií v strednodobom horizonte dostal pod referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve a/alebo sa pod ňou udržal. Ak sa členský štát zaviaže uskutočniť príslušný súbor reforiem a investícií v súlade s kritériami stanovenými v nariadení (EÚ) 2024/1263, obdobie úprav sa môže predĺžiť najviac o tri roky. V snahe podporiť prípravu týchto národných strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánov uverejnila Komisia 21. júna 2024 usmernenia týkajúce sa informácií, ktoré majú členské štáty poskytovať vo svojich národných strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánoch a výročných správach o pokroku. V súlade s článkami 5 a 36 nariadenia (EÚ) 2024/1263 zaslala Komisia členským štátom v príslušných prípadoch referenčné trajektórie a technické informácie. Členské štáty majú predložiť svoje národné strednodobé fiškálno-štrukturálne plány do 20. septembra 2024, pokiaľ sa daný členský štát a Komisia nedohodnú na primeranom predĺžení tejto lehoty. Členské štáty môžu v súlade so svojimi vnútroštátnymi

([5]) Odporúčanie Rady z 12. apríla 2024 o hospodárskej politike eurozóny (Ú. v. EÚ C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Nariadenie Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Smernica Rady 2011/85/EÚ z 8. novembra 2011 o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Čisté výdavky v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263: „Čisté výdavky“ sú výdavky verejnej správy bez i) úrokových výdavkov; ii) diskrečných príjmových opatrení; iii) výdavkov na programy Únie plne kryté príjmami z fondov Únie; iv) vnútroštátnych výdavkov na spolufinancovanie programov financovaných Úniou; v) cyklických prvkov výdavkov na dávky v nezamestnanosti a vi) jednorazových a iných dočasných opatrení.

právnymi rámcami diskutovať o svojich návrhoch strednodobých plánov so svojimi národnými parlamentmi, môžu požiadať nezávislé fiškálne inštitúcie o vydanie stanoviska a môžu uskutočniť konzultácie so sociálnymi partnermi a inými vnútroštátnymi zainteresovanými stranami.

(6) Európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík sa v roku 2024 ďalej vyvíja v súlade s vykonávaním mechanizmu. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je nevyhnutné, aby sa aj naďalej plne vykonávali plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány pomáhajú účinne riešiť všetky výzvy identifikované v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vydaných v posledných rokoch alebo ich významnú časť. Odporúčania pre jednotlivé krajiny na roky 2019, 2020, 2022 a 2023 sú naďalej rovnako relevantné pre plány obnovy a odolnosti, ktoré boli zrevidované, aktualizované alebo zmenené v súlade s článkami 14, 18 a 21 nariadenia (EÚ) 2021/241.

(7) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Holandsko predložilo Komisii 7. júla 2022 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 nariadenia (EÚ) 2021/241 posúdila relevantnosť, účinnosť, efektívnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie stanovenými v prílohe V k uvedenému nariadeniu. Rada 4. októbra 2022 prijala vykonávacie rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Holandska ([9]), ktoré bolo zmenené 24. októbra 2023 na základe článku 18 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241 s cieľom aktualizovať maximálny finančný príspevok na nenávratnú finančnú podporu, ako aj s cieľom zahrnúť kapitolu REPowerEU ([10]). Uvoľnenie platieb je podmienené prijatím rozhodnutia Komisie v súlade s článkom 24 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/241 o tom, že Holandsko uspokojivo splnilo príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom splnení, predpokladá sa, že v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté, nedošlo k zvratu.

(8) Holandsko 29. apríla 2024 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2024 a 30. apríla 2024 svoj program stability na rok 2024 v súlade s článkom 4 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 ([11]). V súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa v národnom programe reforiem na rok 2024 zohľadňujú aj polročné správy Holandska o pokroku dosiahnutom pri plnení jeho plánu obnovy a odolnosti.

(9) Komisia 19. júna 2024 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Holandska na rok 2024. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Holandsko dosiahlo pri plnení príslušných odporúčaní pre danú krajinu, ktoré prijala Rada v rokoch 2019 až 2023, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Holandska. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali nedostatky v súvislosti s výzvami, ktoré plán obnovy a odolnosti nerieši alebo ich rieši len čiastočne, ako aj v súvislosti s novými a vznikajúcimi výzvami. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Holandska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľov Únie v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

(10) Komisia vykonala v prípade Holandska hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Hlavné zistenia posúdenia, ktoré vykonali útvary Komisie v súvislosti s makroekonomickou zraniteľnosťou Holandska na účely uvedeného nariadenia, boli uverejnené v marci 2024. Komisia 19. júna 2024 dospela k záveru, že v Holandsku existujú makroekonomické nerovnováhy. Holandsko predovšetkým čelí zraniteľnosti súvisiacej s vysokým súkromným dlhom v kontexte nadhodnoteného trhu s bývaním, ktorá má cezhraničný význam a zostáva relevantná napriek určitým zlepšeniam. Zraniteľnosť spojená s vysokým prebytkom bežného účtu bola zmiernená relatívne silným rastom domáceho dopytu. Prebytok bežného účtu je vysoký a očakáva sa, že taký aj zostane v dôsledku výrazného prebytku v obchode s tovarom a službami, čo odráža prebytok domácich úspor nad investíciami do hospodárstva ako celku. Domáci dopyt však v posledných rokoch rastie výraznejšie než v eurozóne, čo naznačuje, že presahovanie prebytku bežného účtu do zvyšku oblasti začína byť menej znepokojujúce. Významná prítomnosť nadnárodných spoločností v Holandsku, štatistický vplyv nerozdelených ziskov spoločností a úloha penzijných fondov akumulujúcich veľké úspory, ktoré sa investujú v zahraničí, sú prvkami, ktoré prispievajú k veľkej nerovnováhe medzi úsporami a investíciami. Súkromný dlh v roku 2023 naďalej výrazne klesal a možno očakávať ďalšie znižovanie, no dlh zostáva vysoký. Z dôvodu vysokej úrovne dlhu spolu s veľkou držbou nelikvidných aktív, najmä bývania a dôchodkového sporenia, sa domácnosti stávajú zraniteľnými voči meniacim sa

([9]) ST 12275/22 INIT a ST 12275/22 ADD 1.

([10]) Vykonávacie rozhodnutie Rady z 24. októbra 2023, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie zo 4. októbra 2022 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Holandska (ST 13613/23 INIT a ST 13613/23 ADD 1).

([11]) Nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii (U. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

hospodárskym podmienkam, najmä vzhľadom na nadhodnotený trh s bývaním. Ceny obytných nehnuteľností vykazovali počas väčšiny minulého roka určitú korekciu vzhľadom na prísnejšie podmienky financovania, zostávajú však nadhodnotené, aj keď menej ako predtým. Prijali sa určité opatrenia na riešenie zistených zraniteľností, je však potrebné ďalšie úsilie. Dalo by sa využiť niekoľko možností na účinnejšie riešenie nedostatku bývania, a to prostredníctvom vyšších investícií do bývania a odstraňovania prekážok výstavby nových obydlí, pričom by sa ďalej riešili daňové stimuly pre vlastníctvo obytných nehnuteľností založené na dlhovom financovaní. Nedávne reformy na súkromnom trhu s nájomným bývaním pravdepodobne neprispejú k dostupnosti bývania.

(11) Podľa údajov, ktoré overil Eurostat, sa deficit verejných financií Holandska zvýšil z 0,1 % HDP v roku 2022 na 0,3 % HDP v roku 2023, zatiaľ čo verejný dlh klesol z 50,1 % HDP na konci roka 2022 na 46,5 % HDP na konci roka 2023.

(12) Rada 12. júla 2022 odporučila Holandsku ([12]), aby prijalo opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby bol v roku 2023 rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v súlade s celkovo neutrálnymi zámermi politiky ([13]), a aby pritom zohľadnilo pokračujúcu dočasnú a cielenú podporu pre domácnosti a podniky, ktoré sú najzraniteľnejšie voči zvyšovaniu cien energie, a pre ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny. Holandsku sa odporučilo, aby bolo pripravené prispôsobiť bežné výdavky vyvíjajúcej sa situácii. Zároveň mu bolo odporučené, aby zvýšilo verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti s ohľadom na iniciatívu REPowerEU, okrem iného aj využitím mechanizmu a iných fondov Únie. Podľa odhadov Komisie boli zámery fiškálnej politiky ([14]) v roku 2023 v kontexte vysokej inflácie reštriktívne, a to na úrovni 0,8 % HDP. Rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez diskrečných príjmových opatrení) predstavoval v roku 2023 reštriktívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,9 % HDP. To zahŕňa zvýšenie nákladov na cielené núdzové podporné opatrenia pre domácnosti a podniky, ktoré sú najzraniteľnejšie voči zvyšovaniu cien energie, o 0,4 % HDP. Rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v roku 2023 bol v súlade s odporúčaním Rady z 12. júla 2022. Investície financované z vnútroštátnych zdrojov dosiahli v roku 2023 výšku 3,1 % HDP, čo v porovnaní s rokom 2022 predstavuje pokles o 0,1 percentuálneho bodu ([15]). Holandsko financovalo verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a do energetickej bezpečnosti, ako je rozšírenie preťaženej elektrizačnej sústavy, zlepšenie energetickej efektívnosti verejných budov a rozšírenie prístupu k vysokorýchlostnému internetu vo vidieckych oblastiach. Holandsko predložilo 24. mája 2024 prvú žiadosť o platbu v rámci mechanizmu, ktorú Komisia v súčasnosti posudzuje.

(13) V makroekonomickom scenári v programe stability na rok 2024, ktorý tvorí základ rozpočtových projekcií, sa predpokladá rast reálneho HDP na úrovni 1,1 % v roku 2024 a na úrovni 1,6 % v roku 2025. Očakáva sa, že deficit verejných financií sa v roku 2024 zvýši na 2,0 % HDP a v roku 2025 na 2,1 % HDP, zatiaľ čo pomer dlhu verejnej správy k HDP sa do konca roka 2024 zvýši na 46,8 % a do konca roka 2025 na 48,1 %. Po roku 2025 sa má deficit verejných financií podľa projekcií v roku 2026 zvýšiť na 3,3 % HDP, v roku 2027 na 2,6 % HDP a v roku 2028 na 3,2 % HDP. Neplánuje sa teda, že by saldo verejných financií v horizonte programu zostalo pod referenčnou hodnotou pre deficit na úrovni 3 % HDP stanovenou v zmluve. Na druhej strane sa predpokladá, že po roku 2025 sa pomer dlhu verejnej správy k HDP postupne zvýši na 52,0 % v roku 2028.

(14) V prognóze Komisie z jari 2024 sa predpokladá nárast reálneho HDP o 0,8 % v roku 2024 a o 1,5 % v roku 2025, zatiaľ čo inflácia meraná podľa harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien (HICP) sa má pohybovať na úrovni 2,5 % v roku 2024 a 2,0 % v roku 2025.

(15) V prognóze Komisie z jari 2024 sa v roku 2024 počíta s deficitom verejných financií vo výške 2,0 % HDP, zatiaľ čo pomer dlhu verejnej správy k HDP sa má do konca roka 2024 zvýšiť na 47,1 %. Vo zvýšení deficitu v roku 2024 sa odzrkadľujú najmä výpadky príjmov v dôsledku mimoriadne vysokého rozdeľovania dividend v roku 2023 v očakávaní zvýšenia dane z príjmov z dividend v roku 2024, zvýšených výdavkov na sociálne dávky s cieľom obnoviť kúpnu silu domácností s nízkymi príjmami, zvýšenej pomoci Ukrajine, ako aj verejných investícií

([12]) Odporúčanie Rady z 12. júla 2022, ktoré sa týka hospodárskych politík Holandska a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Holandska na rok 2022 (Ú. v. EÚ C 334, 1.9.2022, s. 154).

([13]) Na základe prognózy Komisie z jari 2024 sa strednodobý rast potenciálneho produktu Holandska v roku 2023, ktorý sa používa na meranie zámerov fiškálnej politiky, odhaduje v nominálnom vyjadrení na 9,7 % na základe desaťročnej priemernej reálnej potenciálnej miery rastu a deflátora HDP na rok 2023.

([14]) Zámery fiškálnej politiky sú vymedzené ako miera ročnej zmeny východiskovej rozpočtovej pozície verejnej správy. Ich cieľom je posúdiť hospodársky impulz vyplývajúci z fiškálnych politík, a to tých, ktoré sú financované z vnútroštátnych zdrojov, ako aj tých, ktoré sú financované z rozpočtu Únie. Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako rozdiel medzi i) strednodobým potenciálnym rastom a ii) zmenou primárnych výdavkov bez diskrečných príjmových opatrení (a bez dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou spôsobenou pandémiou ochorenia COVID-19) a vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci mechanizmu a iných fondov Únie.

([15]) Iné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov sa v porovnaní s rokom 2022 zvýšili o 0,2 percentuálneho bodu.

prostredníctvom vládnych finančných prostriedkov v oblasti klímy, infraštruktúry a obrany. Podľa odhadov Komisie majú byť zámery fiškálnej politiky v roku 2024 expanzívne v rozsahu 0,4 % HDP.

(16) Podľa prognózy Komisie z jari 2024 sa očakáva, že z nenávratnej podpory (grantov) z mechanizmu sa v roku 2024 budú financovať výdavky vo výške 0,1 % HDP v porovnaní s 0,1 % HDP v roku 2023. Výdavky financované z grantov v rámci mechanizmu umožnia realizovať vysokokvalitné investície a reformy na zvýšenie produktivity bez toho, aby mali priamy vplyv na saldo verejných financií alebo verejný dlh Holandska.

(17) Rada 14. júla 2023 odporučila ([16]) Holandsku, aby zabezpečilo obozretnú fiškálnu politiku, a to najmä tak, že nominálne zvýšenie čistých primárnych výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov ([17]) obmedzí v roku 2024 na najviac 3,5 %. Členské štáty boli vyzvané, aby pri plnení svojich rozpočtov na rok 2023 a príprave návrhov rozpočtových plánov na rok 2024 zohľadnili, že Komisia navrhne Rade, aby začala postupy pri nadmernom deficite na základe deficitu podľa výsledných údajov za rok 2023. Podľa prognózy Komisie z jari 2024 sa predpokladá, že čisté primárne výdavky Holandska financované z vnútroštátnych zdrojov sa v roku 2024 zvýšia o 6,6 %, čo je vyššia úroveň ako odporúčaná maximálna miera rastu. Tieto nadmerné výdavky presahujúce odporúčanú maximálnu mieru rastu čistých primárnych výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v roku 2024 predstavujú 1,3 % HDP. Čisté výdavky v roku 2023 však boli nižšie, než sa očakávalo v čase vypracúvania odporúčania (o 1,3 % HDP). Keďže odporúčanie na rok 2024 bolo formulované ako miera rastu, pri posudzovaní súladu sa preto musí zohľadňovať aj bázický efekt z roku 2023. Ak by čisté výdavky v roku 2023 boli bývali rovnaké, ako sa očakávalo v čase vypracúvania odporúčania, výsledná miera rastu čistých výdavkov v roku 2024 by bola nad odporúčanou mierou rastu o menej než 0,1 % HDP. Preto sa pri posudzovaní dospelo k záveru, že čisté primárne výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov predstavujú riziko, že nebudú úplne v súlade s tým, čo odporučila Rada.

(18) Rada okrem toho odporučila, aby Holandsko prijalo opatrenia s cieľom čo najskôr v rokoch 2023 a 2024 zrušiť platné núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky a súvisiace úspory využilo na zníženie deficitu verejných financií. Rada ďalej odporučila, že ak by si opätovné zvyšovanie cien energie vyžadovalo nové podporné opatrenia alebo pokračovanie existujúcich opatrení, Holandsko má zabezpečiť, aby sa takéto podporné opatrenia zameriavali na ochranu zraniteľných domácností a podnikov, aby boli fiškálne dostupné a aby sa nimi zachovali stimuly na úsporu energie. Podľa prognózy Komisie z jari 2024 sa čisté rozpočtové náklady ([18]) na núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky odhadujú na 1,0 % HDP v roku 2023, pričom sa predpokladá, že v roku 2024 budú na úrovni 0,1 % HDP a v roku 2025 na úrovni 0,0 % HDP. Predpokladá sa, že v roku 2024 zostanú v platnosti najmä znížené spotrebné dane na naftu a benzín. Ak by sa súvisiace úspory využili na zníženie deficitu verejných financií, ako to odporúčala Rada, uvedené projekcie by v roku 2024 znamenali fiškálnu úpravu na úrovni 0,9 % HDP, zatiaľ čo čisté primárne výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov ([19]) predstavujú v danom roku expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,5 % HDP. Núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky boli ukončené v rokoch 2023 a 2024. To je v súlade s odporúčaním Rady. Nepredpokladá sa však, že súvisiace úspory sa v plnej miere použijú na zníženie deficitu verejných financií. V tejto súvislosti teda existuje riziko, že sa nedosiahne súlad s odporúčaním Rady.

(19) Rada zároveň odporučila, aby Holandsko zachovalo verejné investície financované z vnútroštátnych zdrojov a zabezpečilo účinné čerpanie grantov v rámci mechanizmu a účinné čerpanie iných fondov Únie, najmä s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu. Podľa prognózy Komisie z jari 2024 sa predpokladá, že verejné investície financované z vnútroštátnych zdrojov budú v roku 2024 stabilné na úrovni 3,1 % HDP (3,1 % HDP v roku 2023). To je v súlade s odporúčaním Rady. Na druhej strane sa očakáva, že verejné výdavky financované z príjmov z fondov Únie vrátane grantov v rámci mechanizmu zostanú v roku 2024 na stabilnej úrovni 0,2 % HDP.

([16]) Odporúčanie Rady zo 14. júla 2023, ktoré sa týka národného programu reforiem Holandska na rok 2023 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Holandska na rok 2023 (Ú. v. EÚ C 312, 1.9.2023, s. 176).

([17]) Čisté primárne výdavky sú vymedzené ako výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov bez i) diskrečných príjmových opatrení, ii) úrokových výdavkov, iii) výdavkov na cyklickú nezamestnanosť a iv) jednorazových a iných dočasných opatrení.

([18]) Údaj predstavuje úroveň ročných rozpočtových nákladov na tieto opatrenia vrátane príjmov a výdavkov a v príslušných prípadoch po odpočítaní príjmov z daní z neočakávaných ziskov dodávateľov energie.

([19]) Tento príspevok sa meria ako zmena primárnych výdavkov verejnej správy bez i) prírastkového vplyvu diskrečných príjmových opatrení na rozpočet, ii) jednorazových opatrení, iii) výdavkov na cyklickú nezamestnanosť a iv) výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci mechanizmu a iných fondov Únie vo vzťahu k strednodobej (desaťročnej) priemernej potenciálnej miere rastu nominálneho HDP vyjadrenej ako pomer k nominálnemu HDP.

(20) Vychádzajúc z opatrení, ktoré boli v príslušných oblastiach politiky známe k dátumu uzávierky prognózy, a z predpokladu nezmenenej politiky sa v prognóze Komisie z jari 2024 predpokladá deficit verejných financií v roku 2025 na úrovni 2,1 % HDP. Vo zvýšení deficitu v roku 2025 sa odzrkadľuje najmä ďalší rast verejných investícií, ktorý plánuje vláda. Pomer dlhu verejnej správy k HDP sa má do konca roka 2025 zvýšiť na 48,4 %.

(21) Výnosy z nehnuteľností slúžiacich ako hlavné bydlisko, penzijného bohatstva a investícií držaných v súkromných akciových spoločnostiach sa zdaňujú výhodnými sadzbami v porovnaní s príjmami z investícií do akcií a dlhopisov. Daň z príjmu z investícií do akcií a dlhopisov sa navyše počíta skôr na základe predpokladaných než skutočných výnosov. Preferenčné zaobchádzanie s daňou z nehnuteľného majetku určeného na bývanie prostredníctvom odpočítateľnosti hypotekárneho úroku spolu s nízkou daňou z imputovaného nájomného podporuje dopyt na trhu s bývaním a zvyšuje ceny. Pri dôchodkovom sporení sa požívajú daňové úľavy až po úroveň pomerne vysokých príjmov. V dôsledku toho je bohatstvo domácností v Holandsku vysoko koncentrované v nelikvidných druhoch bohatstva, ako sú bývanie alebo dôchodky. Domácnosti sú tak vystavené väčšiemu hospodárskemu riziku počas hospodárskych šokov a v mnohých prípadoch to nemusí viesť k optimálnemu modelu spotreby počas ich životnosti. Nerovnaké daňové zaobchádzanie v rámci druhov aktív a medzi nimi takisto vedie k daňovej arbitráži a môže skresliť efektívnu alokáciu kapitálu. Toto nerovnaké zaobchádzanie je preto dôležité pri riešení makroekonomických nerovnováh.

(22) Okrem daňových stimulov uvedených v odôvodnení 21 bolo nadhodnotenie na trhu s bývaním spôsobené aj nedostatkom ponuky nových obytných jednotiek. Ak by sa odstránili prekážky, ktoré v súčasnosti brzdia investície vrátane investícií do bytovej výstavby, vláde by to mohlo umožniť efektívne presadzovať svoje plány na zvýšenie ponuky bývania a prispieť k obnoveniu vonkajšej rovnováhy. Odstránenie takýchto prekážok je preto dôležité pri riešení makroekonomických nerovnováh. Trh so súkromným nájomným bývaním je zároveň relatívne malý, čo vedie k obmedzenej ponuke alternatívnych riešení k vlastníctvu obytnej nehnuteľnosti, ktoré by boli prístupné a cenovo dostupné. Nedostatok cenovo dostupného nájomného bývania oslabuje aj mobilitu pracovnej sily a sociálnu súdržnosť.

(23) Holandsko má dobre vyvinutý systém dlhodobej starostlivosti. Zatiaľ čo výdavky na dlhodobú starostlivosť v Holandsku sú už teraz najvyššie v Únii, očakáva sa, že náklady sa podstatne zvýšia. V roku 2022 boli celkové výdavky na dlhodobú starostlivosť v Holandsku na úrovni 3,8 % HDP, čo je s veľkým náskokom najvyššia hodnota v Únii. V správe o starnutí obyvateľstva z roku 2024 sa predpokladá, že toto číslo sa do roku 2040 zvýši o 1,0 percentuálneho bodu a do roku 2070 o 1,9 percentuálneho bodu. Jednotkové náklady na poskytovanie ústavnej starostlivosti v Holandsku navyše patria k najvyšším v Únii, dokonca aj keď sa merajú ako podiel HDP na obyvateľa. To naznačuje, že existuje priestor na zlepšenie fiškálnej udržateľnosti dlhodobej starostlivosti znížením neefektívnosti systému bez toho, aby sa ohrozila jeho vysoká kvalita a pokrytie. Príkladom takejto neefektívnosti je, že samosprávy, ktoré sú poskytovateľmi domácej a sociálnej starostlivosti v Holandsku, sú motivované k tomu, aby presunuli zodpovednosť za pacientov na odvetvie rezidenčnej starostlivosti namiesto toho, aby im čo najdlhšie poskytovali domácu a komunitnú starostlivosť. Riešiť by sa mohla aj neefektívnosť systému dlhodobej starostlivosti, napríklad používaním viacerých digitálnych a inovatívnych riešení alebo investovaním do prevencie s cieľom oddialiť nástup potrieb dlhodobej starostlivosti a závislosti od podpory každodenných činností.

(24) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré sa majú vykonať do roku 2026. Očakáva sa, že tieto reformy a investície pomôžu účinne riešiť buď všetky výzvy identifikované v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny, alebo aspoň ich značnú časť. Vzhľadom na tento náročný časový rámec je nevyhnutné čo najskôr pristúpiť k účinnému vykonávaniu tohto plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU, aby sa posilnila dlhodobá konkurencieschopnosť Holandska využitím zelenej a digitálnej transformácie a aby sa zároveň zabezpečila sociálna spravodlivosť. Na splnenie záväzkov plánu obnovy a odolnosti do augusta 2026 je nevyhnutné, aby Holandsko výrazne urýchlilo vykonávanie reforiem, a najmä zabezpečilo účinné vykonávanie reforiem, ktoré súvisia s odporúčaniami pre jednotlivé krajiny. Aby sa v širšej miere preberala zodpovednosť za úspešné vykonanie plánu obnovy a odolnosti, naďalej treba systematicky zapájať miestne a regionálne orgány, sociálnych partnerov, občiansku spoločnosť a ďalšie relevantné zainteresované strany.

(25) Holandsko má v rámci preskúmania programov politiky súdržnosti v polovici trvania v súlade s článkom 18 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 ([20]) povinnosť preskúmať do marca 2025 každý program podporovaný Európskym fondom regionálneho rozvoja (EFRR), Európskym sociálnym fondom plus (ESF +), Kohéznym fondom a Fondom na spravodlivú transformáciu (FST), pričom zohľadní okrem iného výzvy identifikované v odporúčaniach pre danú krajinu na rok 2024, ako aj svoj národný energetický a klimatický plán. Na základe uvedeného preskúmania sa definitívne prideľujú finančné prostriedky Únie, ktoré sú súčasťou každého programu. Holandsko dosiahlo pokrok vo vykonávaní programov politiky súdržnosti a Európskeho piliera sociálnych práv, výzvy však pretrvávajú. Hoci regionálne rozdiely v HDP na obyvateľa zostali stabilné a všetky regióny sú výrazne nad priemerom Únie, pokiaľ ide o konkurencieschopnosť, prechod na uhlíkovo neutrálne hospodárstvo má rozdielny vplyv na regióny s klastrami priemyselných odvetví náročných na emisie. Je dôležité urýchliť vykonávanie politiky súdržnosti, pričom priority dohodnuté v programoch zostávajú relevantné. Ciele na podporu inovácií súvisiacich so zelenou a digitálnou transformáciou, ako aj na podporu ekologického hospodárstva v regiónoch s priemyselnými klastrami, ktoré sú najviac postihnuté transformáciou hospodárstva v súvislosti so zmenou klímy, sú stále obzvlášť dôležité. Podpora spoločenských zmien v znevýhodnených mestských častiach vo veľkých mestách zostáva relevantná. Stále sú potrebné opatrenia na zníženie sociálnych nerovností a nerovností na trhu práce investovaním do rovnakých (pracovných) príležitostí a prostredníctvom boja proti diskriminácii. Pri vykonávaní hodnotenia programov politiky súdržnosti v polovici trvania by sa mal podporovať potenciál testovania a pilotných riešení, ktoré pomôžu znížiť preťaženú elektrizačnú sústavu, pretože to prispeje k zelenej transformácii Holandska. Holandsko by mohlo využiť Platformu strategických technológií pre Európu zriadenú nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/795 ([21]), aby podporilo transformáciu priemyslu a uľahčilo investície do výroby emisne neutrálnej technológie vrátane zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie.

(26) Popri hospodárskych a sociálnych výzvach, na ktoré sa zameriava plán obnovy a odolnosti a iné fondy Únie, má Holandsko pred sebou viaceré ďalšie výzvy súvisiace so segmentáciou trhu práce, s nedostatkom pracovnej sily a požadovaných zručností, so základným vzdelávaním, so závislosťou od fosílnych palív a s nadmernými depozíciami dusíka.

(27) Podiel pružných foriem zamestnania (pracovníci s dočasnými pracovnými zmluvami aj samostatne zárobkovo činné osoby) na trhu práce je v Holandsku naďalej vysoký. Poukazuje to na pretrvávajúce riziko segmentácie trhu práce, čo môže mať mimoriadne rušivé účinky na perifériách trhu práce. To môže prehĺbiť nerovnosť príležitostí a negatívne ovplyvniť produktivitu. Určitý stupeň flexibility na trhu práce môže pomôcť zlepšiť adaptabilitu hospodárstva a zároveň môže lepšie vychádzať v ústrety individuálnym preferenciám. Nadmerné využívanie flexibilných foriem zamestnania však môže mať negatívny vplyv na samotných pracovníkov a širšie hospodárstvo. Možno napríklad konštatovať, že účasť na odbornej príprave a celoživotnom vzdelávaní je výzvou pre tých, ktorí majú pružné zmluvné pracovné podmienky, čo má za následok nižšie investície do zručností a prehlbuje to oslabovanie produktivity. Holandská vláda ohlásila v spolupráci so sociálnymi partnermi opatrenia na riešenie rozdielov medzi trvalými a pružnými formami zamestnania. Uvedené opatrenia zahŕňajú zrušenie pracovných zmlúv s nestanoveným pracovným časom, nahradenie pracovných zmlúv na vyžiadanie v ich súčasnej podobe novým typom zmluvy, ktorá pracovníkom poskytne väčšiu istotu príjmu a dočasným agentúrnym zamestnancom väčšiu istotu zamestnania. Ak sa má zabezpečiť, aby voľba určitého typu pracovnej zmluvy závisela od špecifických potrieb pracovných miest alebo od preferencií pracovníkov, a zároveň zlepšiť zamestnanosť a sociálne postavenie osôb vo flexibilných formách zamestnania a znížiť segmentácia trhu práce, bude dôležité zaistiť rýchly pokrok pri prijímaní a vykonávaní uvedených plánov a ich účinné presadzovanie.

(28) Nedostatok pracovnej sily a požadovaných zručností prevládal na holandskom trhu práce už pred krízou súvisiacou s ochorením COVID-19, no odvtedy sa rozšíril. Sektory ako informačné a komunikačné technológie (IKT), zdravotná starostlivosť, vzdelávanie, technické pracovné miesta a pracovné miesta súvisiace so zelenou transformáciou čelia štrukturálnym nedostatkom, ktoré sa naďalej očakávajú, čiastočne v dôsledku demografického vývoja. Napriek vysokej celkovej miere účasti na trhu práce má Holandsko stále nevyužitú rezervu potenciálnych pracovníkov, ako sú osoby s migrantským pôvodom alebo osoby pracujúce na čiastočný úväzok. Toto nedostatočné využitie časti pracovnej sily spolu s nedostatkom požadovaných zručností ohrozuje konkurencieschopnosť Holandska a môže brzdiť investície vrátane výstavby nových obytných jednotiek, čím sa stáva relevantným pre makroekonomické nerovnováhy v Holandsku. Riešenie týchto výziev si vyžaduje komplexný prístup, ktorý zároveň uspokojí potreby

([20]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj)

([21]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/795 z 29. februára 2024, ktorým sa zriaďuje Platforma strategických technológií pre Európu (platforma STEP) a mení sa smernica 2003/87/ES a nariadenia (EÚ) 2021/1058, (EÚ) 2021/1056, (EÚ) 2021/1057, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) 2021/1060, (EÚ) 2021/523, (EÚ) 2021/695, (EÚ) 2021/697 a (EÚ) 2021/241 (Ú. v. EÚ L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

a odstráni prekážky špecifické pre jednotlivé sektory. Na zvýšenie ponuky pracovnej sily by ľudia mohli byť motivovaní, aby pracovali viac hodín, a to aj prostredníctvom opatrení príslušných politík na podporu kvality práce a rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom. Posilnenie príležitostí na zvyšovanie úrovne zručností alebo rekvalifikáciu prostredníctvom cielených a individualizovaných opatrení – a to najmä pre osoby na periférii trhu práce a neaktívne osoby – by navyše mohlo pomôcť zmierniť nedostatok pracovnej sily a požadovaných zručností a zlepšiť sociálne výsledky. Vzhľadom na existujúci nedostatok pracovníkov v rôznych sektoroch a stagnujúcu produktivitu práce by mohli byť opatrenia politiky na strane dopytu zamerané na podporu sektorov s vysokou pridanou hodnotou, ako aj sektorov súvisiacich so spoločenskými výzvami, ako je vzdelávanie a zdravotná starostlivosť, na posilnenie medzisektorovej mobility a zvýšenie produktivity a investícií do výskumu a vývoja.

(29) Napriek stále relatívne vysokému podielu 15-ročných žiakov s najlepšími výsledkami, ktorý však klesá, z výsledkov Programu pre medzinárodné hodnotenie žiakov (PISA) na rok 2022 vyplýva prudký nárast počtu žiakov s nedostatočnou výkonnosťou v matematike, prírodných vedách a čítaní. Pokles sa medzi jednotlivými stupňami stredoškolského vzdelávania výrazne líši, pričom najväčší pokles skóre v testoch vykazujú žiaci na najnižších stupňoch – rôzne stupne prípravného stredoškolského vzdelávania („vmbo“). Žiaci s migrantským pôvodom (žiaci narodení v krajine s rodičmi narodenými v zahraničí a žiaci narodení v zahraničí) navyše dosahujú v matematike a prírodných vedách slabšie výsledky takmer dvakrát častejšie ako žiaci bez migrantského pôvodu, zatiaľ čo v čítaní je rozdiel o niečo menší. Zhoršenie základných zručností je jedným z najväčších v Únii a oslabuje výsledky v oblasti vzdelávania a trhu práce, ako aj dlhodobú produktivitu a konkurencieschopnosť. Narastajúci nedostatok učiteľov môže zhoršiť problémy v rozvoji zručností a rovnosti a kvality vzdelávania. Holandsko by preto mohlo vyhodnotiť existujúce opatrenia týkajúce sa riešenia základných zručností a podľa potreby ich prehodnotiť, aby sa zvýšil ich vplyv, najmä v prípade škôl so znevýhodnenou populáciou žiakov. Holandsko by okrem toho mohlo prijať opatrenia na zvýšenie priepustnosti svojich stredných škôl a rozšíriť stimuly s cieľom prilákať viac učiteľov do škôl so znevýhodnenou populáciou žiakov.

(30) Vzhľadom na postupne sa zvyšujúce preťaženie elektrizačnej sústavy sú prevádzkovatelia sietí často nútení zamietnuť žiadosti nových výrobcov energie a spotrebiteľov o prístup do sústavy. Preťaženie sústavy predstavuje riziko spomalenia prechodu na čistú energiu a obmedzuje hospodársku činnosť, čím sa stáva relevantným pre makroekonomické nerovnováhy v Holandsku. Zvyšovanie kapacity a flexibility prenosovej a distribučnej sústavy je preto nevyhnutné na zaistenie bezpečnosti dodávok elektriny, urýchlenie zavádzania infraštruktúry energie z obnoviteľných zdrojov na pevnine aj na mori, uspokojenie dopytu po elektrickej energii a zlepšenie konkurencieschopnosti. V pláne národného energetického systému, ktorý bol prijatý v decembri 2023, sa požadujú investície do dodatočnej sieťovej a uskladňovacej kapacity, ktoré sa musia realizovať hneď. Na uľahčenie potrebných investícií do rozšírenia elektroenergetickej infraštruktúry sú kľúčové rýchlejšie povoľovacie postupy pre prenosové a distribučné sústavy elektrickej energie. Urýchlila by sa tým aj realizácia projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na pevnine a na mori. Napokon možno konštatovať, že v rámcových podmienkach existuje priestor na riešenie preťaženia prostredníctvom technických opatrení a nariadení (napr. tarifné stimuly alebo obmedzenia v čase špičky).

(31) Intenzívne poľnohospodárske postupy môžu spôsobiť nadmerné depozície dusíka s vážnymi dôsledkami na zdravie pôdy a vodné a morské ekosystémy, čo vedie k zhoršovaniu prírodného kapitálu, pričom zároveň sa výrazne obmedzuje povoľovanie stavebných činností produkujúcich dusík a zavádzanie infraštruktúry energie z obnoviteľných zdrojov. Uvedené postupy sú preto relevantné pre makroekonomické nerovnováhy v Holandsku. Pokračujúca podpora je potrebná na stimuláciu prechodu na udržateľné poľnohospodárstvo vrátane ekologického poľnohospodárstva pri súčasnom zabezpečení konkurencieschopnosti a sociálnej spravodlivosti. V súlade so strategickým plánom spoločnej poľnohospodárskej politiky by pre Holandsko bolo prínosom zníženie počtu hospodárskych zvierat, urýchlenie prechodu na obehové a ekologické poľnohospodárstvo, stimulovanie opätovného zavlažovania a vyňatie pôdy bohatej na uhlík z produkcie a obmedzenie používania chemických pesticídov a anorganických hnojív. Okrem toho by sa mohlo zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci, napríklad prostredníctvom ďalšieho rozvoja značiek kvality Únie, väčšieho uznania organizácií výrobcov, ďalšej digitalizácie a ďalších inovácií v poľnohospodárstve a zvýšenej dostupnosti ekologických produktov pre spotrebiteľov. Stále existuje priestor na ďalšie zvýšenie investícií do prevencie a kontroly znečisťovania životného prostredia a udržateľného hospodárenia s vodami.

(32) Vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada v roku 2024 odporučila členským štátom eurozóny, aby prijali opatrenia na splnenie odporúčania pre eurozónu na rok 2024, a to aj prostredníctvom svojich plánov obnovy

a odolnosti. V prípade Holandska odporúčania 1, 2, 3 a 4 napomáhajú plneniu prvého, druhého, tretieho, štvrtého a piateho odporúčania uvedeného v odporúčaní pre eurozónu na rok 2024.

(33) Odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 premietnuté do odporúčania 1 v texte vychádzajú z hĺbkového preskúmania Komisie a záverov o existencii nerovnováh. Politiky uvedené v odporúčaní 1 pomáhajú riešiť zraniteľné miesta súvisiace s vysokým súkromným dlhom vzhľadom na nadhodnotený trh s bývaním. Odporúčanie 1 prispieva k riešeniu nerovnováh aj k plneniu odporúčania pre eurozónu v súlade s odôvodnením 31,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Holandsko v rokoch 2024 a 2025 prijalo opatrenia s cieľom:

1. včas predložiť strednodobý fiškálno-štrukturálny plán. V súlade s požiadavkami reformovaného Paktu stability a rastu obmedziť rast čistých výdavkov v roku 2025 na mieru, ktorá je okrem iného v súlade so zachovaním deficitu verejných financií pod referenčnou hodnotou 3 % HDP stanovenou v zmluve a so zachovaním obozretnej úrovne verejného dlhu v strednodobom horizonte. Zosúladiť zdaňovanie rôznych druhov príjmov z bohatstva, okrem iného, aby sa znížilo zvýhodňovanie dlhu domácností. Odstrániť prekážky brániace výstavbe nových obytných jednotiek a zabezpečiť cenovú dostupnosť a prístupnosť bývania na trhu so súkromným nájomným bývaním. Riešiť očakávaný nárast výdavkov súvisiacich s vekom tým, že systém dlhodobej starostlivosti sa stane nákladovo efektívnejší;

2. výrazne urýchliť vykonávanie plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU, a zabezpečiť tak dokončenie reforiem a investícií do augusta 2026. Zrýchliť vykonávanie programov politiky súdržnosti. V kontexte preskúmania uvedených programov v polovici trvania sa naďalej zameriavať na dohodnuté priority a podporovať testovanie a pilotné riešenia s cieľom pomôcť znížiť preťaženie elektrizačnej sústavy a súčasne zvážiť príležitosti, ktoré na zlepšenie konkurencieschopnosti ponúka iniciatíva Platformy strategických technológií pre Európu;

3. vykonávať opatrenia na zníženie motivácie na využívanie flexibilných alebo dočasných pracovných zmlúv. Riešiť štrukturálny a špecifický nedostatok pracovnej sily a zručností v jednotlivých odvetviach, a to aj tak, že sa využije nedostatočne využívaný pracovný potenciál a podporí sa mobilita do sektorov s vysokou produktivitou a sektorov súvisiacich so spoločenskými výzvami. Zlepšiť základné zručnosti, a to aj riešením nedostatku učiteľov a prispôsobenou podporou znevýhodneným školám;

4. zlepšiť rámcové podmienky na podporu investícií do prenosových a distribučných sústav elektrickej energie, najmä s cieľom urýchliť zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie a zlepšiť konkurencieschopnosť. Vyvinúť ďalšie úsilie, pokiaľ ide o udržateľné poľnohospodárstvo.

V Luxemburgu 21. októbra 2024

Za Radu

predseda

NAGY I.